

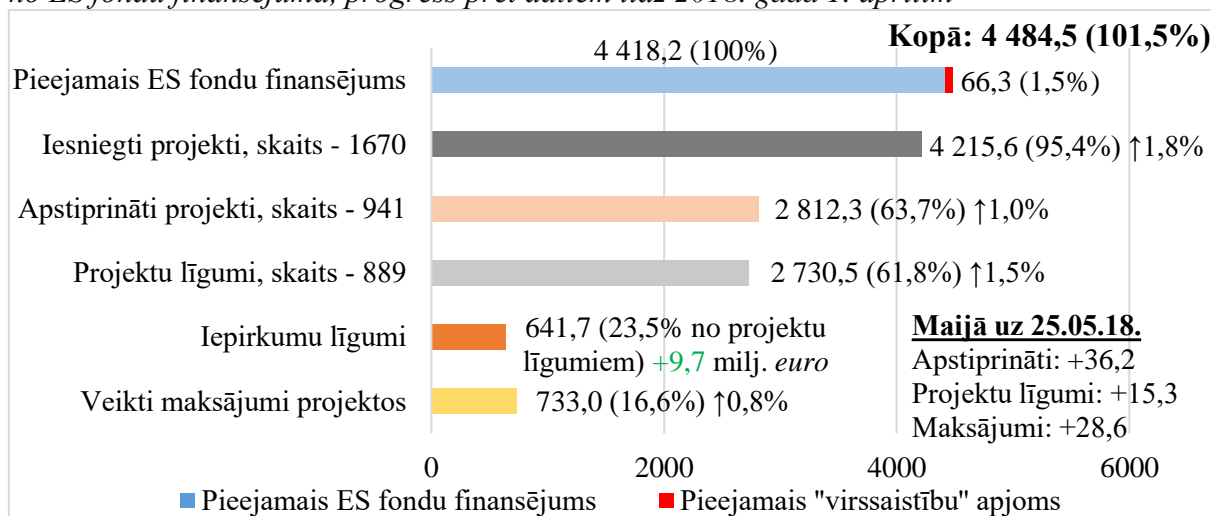
INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU UN KOHĒZIJAS FONDA INVESTĪCIJU IEVIEŠANAS STATUSU

1. Atbilstoši Ministru kabineta (turpmāk – MK) 2015. gada 10. marta sēdes protokola Nr. 14 27.§ 11. punktam Finanšu ministrija (turpmāk – FM) sniedz ikmēneša operatīvo informāciju par aktualitātēm ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā¹ Ziņojumā sniegts aktuālākais statuss **2018. gada maijā**.

2. **2018. gada aprīlī – maijā īpaši aktīva projektu iesniegšana jaunu produktu ieviešanas, izglītības un videi draudzīgas ekonomikas jomās. Palielinās projektu iepirkumu līgumu apjoms, kas dod pamatu praktiskai investīciju veikšanai un iespējas tautsaimniecības attīstībai.** Visapjomīgākie iepirkumu līgumi noslēgti transporta, mazo un vidējo komersantu konkurētspējas un vides un teritoriālās attīstības jomās.

3. Līdz 2018. gada 25. maijam uzsākti projekti par vairāk kā 2,7 mljrd. *euro* (62 %) no kopējās ES fondu “aploksnes” 4,4 mljrd. *euro*. Vislielākais progress aprīlī ir videi draudzīgas ekonomikas, informāciju un komunikāciju tehnoloģijas, vides un teritoriālās attīstības un izglītības jomās. Notiek aktīva projektu ieviešana. Skatīt zemāk grafikā. Plašāka informācija tīmekļa vietnēs².

Grafiks Nr.1 “ES fondu investīciju ieviešanas statuss līdz 2018. gada 1. maijam, milj. euro, % no ES fondu finansējuma, progress pret datiem līdz 2018. gada 1. aprīlim”

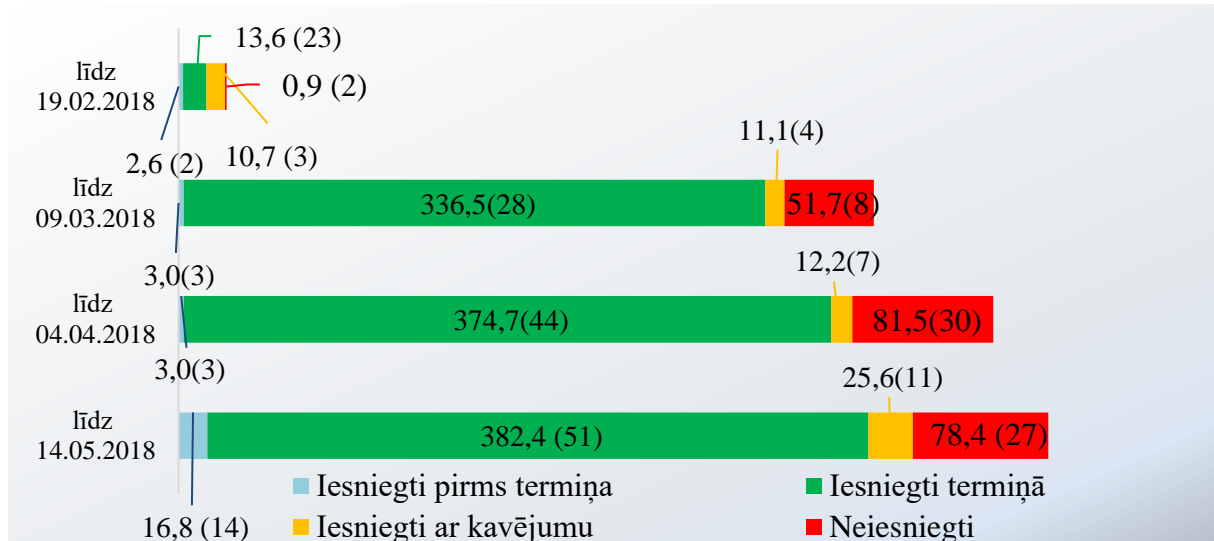
¹ FM uzdots reizi mēnesī (līdz nākamā mēneša beigām) iesniegt MK bez saskaņošanas ar citām iestādēm operatīvo informāciju par ES fondu ieviešanas plānu izpildi, tai skaitā atbildīgo iestāžu dalījumā par noteiktiem finanšu mērķiem un citiem priekšnosacījumiem un uzdevumiem. Ziņojumā sniegta informācija par datu un informācijas apkopojumiem uz dažādiem atskaites datumiem ar mērķi sniegt aktuālo informāciju.

² 1,8 % (78 milj. *euro* ES fondi) atlikušo investīciju nosacījumu apstiprināšanā 2018. gada maijā nav būtiski jaunas informācijas. Izglītības un zinātnes ministrija noteikumus digitālo un metodisko līdzekļu izstrādei (ES fondi 3,6 milj. *euro*) plāno izsludināt 2018. gada maijā, lai MK apstiprinātu 2018. gada augustā. Attiecībā uz investīcijām ESKO tirgus attīstības veicināšanai (ES fondu 8,5 milj. *euro*) Ekonomikas ministrija turpina lēmumu pieņemšanas procesu par turpmāko rīcību. Aktuālā informācija par MK noteikumu plāna izpildes statusu pieejama: <http://www.esfondi.lv/2018.gads>, ES fondu ieviešanas statusa tabula pieejama: <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>; finanšu rādītāju plāni un to izpilde pieejama: <http://www.esfondi.lv/2018.gads> un aktuālā Centrālās finanšu un līgumu aģentūras (turpmāk – CFLA) atlašu informācija pieejama: <http://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/projektu-iesniegumu-atlase>

Projektu iesniegšana 2018. gadā ierobežotās projektu iesniegumu atlasēs (turpmāk – IPIA)³

4. 2018. gadā līdz 14. maijam ir iesniegti projekti par ES finansējumu 424,8 milj. euro⁴ (79 % iesniegti plānotā termiņā, bet 16 % nav iesniegti).

Grafiks Nr.2 “2014. – 2020. gada plānošanas periods: Projektu iesniegumu 2018. gada plāna izpilde IPIA projektiem līdz 14. maijam kumulatīvi, ES fondi milj. euro (skaits).”

5. Kā redzams grafikā Nr.2, uz 2018. gada 14. maiju plānotajā termiņā neiesniegto projektu skaits (27) un finanšu apjoms (78,4 milj. euro) kopumā ir nedaudz samazinājies, salīdzinot ar iepriekšējo mēnesi – pozitīva tendence. Vienlaikus, kavējumi jau pie projektu iesniegšanas rada plānotās naudas plūsmas nobīdes un ieviešanas riskus. Aktuālie kavējumi – nav iesniegti atbilstoši plānam:

- 55% (43 milj. euro) Rīgas pilsētas pašvaldības Austrumu maģistrāles pieslēguma ostai 1. kārtas projekts – pašvaldība ir informējusi, ka nav saņemts saskaņojums no sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) "Rīgas ūdens" un plāno rast risinājumu un projektu iesniegt 2018. gada maija beigās;

- 15% (5 projekti par 10,7 milj. euro) negatīva tendence IKT⁵ otrajā sarakstā (Valsts zemes dienesta, Iekšlietu ministrijas, Labklājības ministrijas (turpmāk – LM), Veselības ministrijas un Kultūras ministrijas resori), kur lielai daļai projektiem vēl nav iesniegti Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā (turpmāk – VARAM) un nav saskaņoti darbības apraksti. VARAM plāno noteikt stingru gala termiņu projektu aprakstu iesniegšanai;

- 11% (13 projekti par 8,4 milj. euro) valsts ēku energoefektivitāte (Izglītības un zinātnes ministrija, Veselības ministrija, Valsts aizsardzības militāro objektu

³ IPIA noteikti potenciālie projektu īstenotāji un finanšu sadalījums, kas kopā veido indikatīvi 90 % no kopējā ES finansējuma Latvijai (4,4 mljrd. euro).

⁴ Detalizēta informācija par plānotajiem projektu iesniegumiem skatāma ES fondu tīmekļa vietnē apakšsadaļā “Projektu iesniegšanas plānu izpilde ierobežotās projektu iesniegšanas atlasu projektiem un maksājumu pieprasījumu iesniegšanas plānu izpilde”: <http://www.esfondi.lv/2018.gads>

⁵ 2.2.1.1. pasākums “Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība”.

un iepirkumu centrs) - situācijas risinājumu Ekonomikas ministrija plāno iekļaut MK noteikumu grozījumu izstrādes procesā;

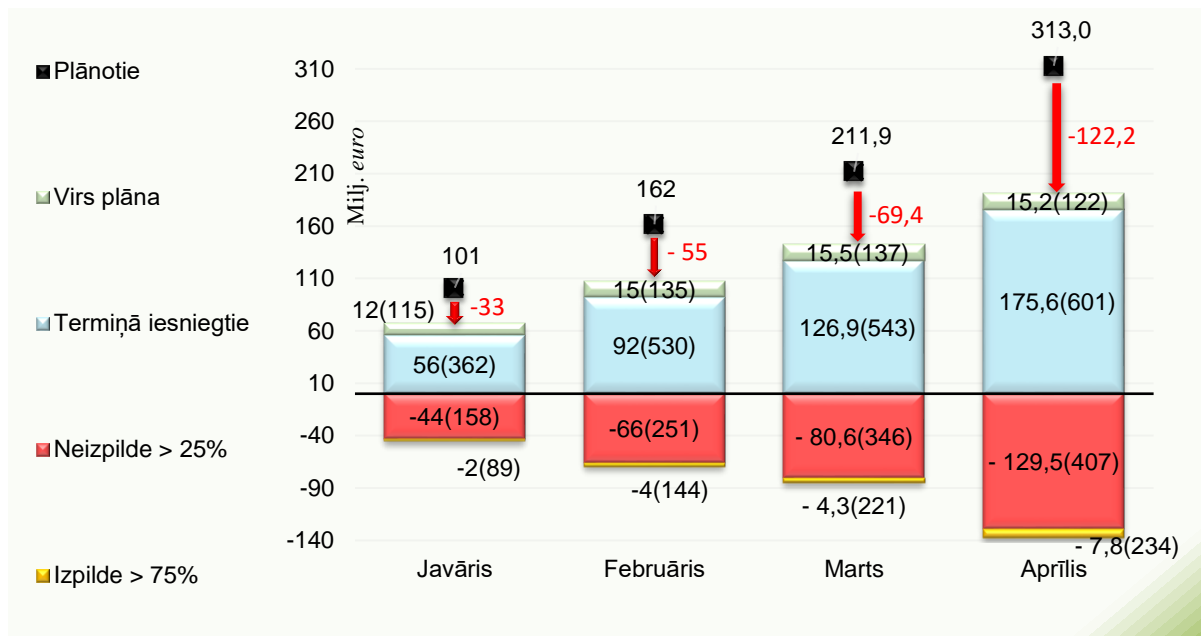
- integrēto teritoriālo investīciju projekti kopā par 12,6 milj. *euro* (kultūra, izglītība, pašvaldību ēkas);

- publiskā infrastruktūra uzņēmējdarbībai – atkārtoti izsludinātai atlases trešajai kārtai neiesniedz plānotos projektus (3 milj. *euro* kopā Olaines un Ropažu pašvaldības) – VARAM gatavo priekšlikumu rīcībai par finanšu atlikuma (5,3 milj. *euro*) izmantošanu.

Maksājumu pieprasījumi 2018. gadā⁶

6. Kumulatīvi 2018. gadā līdz 1. maijam projektu īstenotāju maksājumu pieprasījumu plāns (313,0 milj. *euro* 763 projektos) izpildīts par 61 % (190,8 milj. *euro*).

Grafiks Nr.3 “2014. – 2020. gada plānošanas periods: 2018. gada maksājumu pieprasījumu plāna izpilde projektiem kumulatīvi līdz 2018. gada 1. maijam ES fondi milj. euro.”

7. No grafika Nr.3 redzams, ka 407 projektos kopā ir 129,5 milj. *euro* būtiska novirze virs 25 % neiesniegtos maksājumu pieprasījumos, kas ir 94 % no kopā kavētajiem. Galvenokārt, neizpildes ir vides un teritoriālās attīstības, transporta, pētniecības, inovācijas un izglītības jomu prioritārajos virzienos. 21,2 milj. *euro* plāna neizpildi rada projekti, kuri nav savlaicīgi iesniegti CFLA vai nav vēl noslēgti līgumi. Kavējumu tendence palielinās. Līdz 2018. gada 8. maijam projektu īstenotāji gada plānu samazinājuši par 6 % (77,4 milj. *euro*), gandrīz divas reizes vairāk kā pagājušajā mēnesī.

⁶ Projektu īstenotāju maksājumu pieprasījumu 2018. gada plānu izpildes analīzei tiek izmantoti 2017. gada decembrī projektu īstenotāju sniegtā informācija par maksājumu pieprasījumu iesniegšanas plāniem. Katru mēnesi kumulatīvais gada plāns var mainīties tiklīdz tiek noslēgts projekta līgums un tiek precizēts plāns atbilstoši pirmajam maksājumu pieprasījumu grafikam. Ikmēneša plānu izpildes tendences dod iespēju īstenotājiem un uzraugošajām iestādēm veikt korektīvas darbības un stiprināt risku pārvaldības pasākumus. Atbilstoši finanšu disciplīnas ietvarā paredzētajam plānu neizpilde lielāka par 25 % tiek uzskatīta par būtisku novirzi.

8. Aktīvo darbu sezonas laikā un īpaši gada beigās sagaidāms, ka projektu īstenotāji CFLA iesniegs ievērojami vairāk atskaites par paveiktiem darbiem un līdzfinansējuma atmaksu pieprasījumus.

Citi aktuāli specifiskie ES fondu investīciju jautājumi

9. 2007. – 2013. gada plānošanas perioda lielā projekta “Infrastruktūras attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārceļšanai no pilsētas centra”⁷ pilnas funkcionalitātes nodrošināšanai Krievu salas lokālplānojums ir apstiprināts. Savukārt, Eksportostas lokālplānojumam 2018. gada 24. maijā plānota atkārtota sabiedriskās apspriešanas sanāksme, lai mazinātu riskus tā īstenošanas uzsākšanai līdz 2018. gada beigām. Rīgas Brīvostas pārvaldes finansētie infrastruktūras būvniecības darbi kopumā noris atbilstoši rīcības plānam.

10. 2007. – 2013. gada plānošanas perioda lielā projekta Paula Stradiņa slimnīcas būve ”A1” ietvaros atlikušo aprīkojumu slimnīca plāno nodrošināt līdz 2018. gada 31. maijam. Savukārt, attiecībā uz 2014. – 2020. gada plānošanas perioda Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas jaunās “A2” ēkas attīstības projektu Eiropas komisijas (turpmāk – EK) tehniskās palīdzības atbalstītie neatkarīgie eksperti turpina lielā projekta iesnieguma kvalitātes izvērtēšanu. Vienlaikus turpinās būvprojekta izstrāde, ir izstrādāti un saskaņoti būvprojekta principiālie risinājumi⁸, ir noslēgts līgums par būvprojekta ekspertīzes veikšanu, būvdarbu iepirkumā saņemti septiņi kandidātu pieteikumi dalībai pirmajā kārtā, norit vērtēšana. Kvalifikācijas pārbaudes rezultātus plānots paziņot 2018. gada jūnijā.

11. CFLA 2018. gada 17. maijā atbalstīja Valsts akciju sabiedrība (turpmāk – VAS) “Latvijas dzelzceļš” iesniegtos lielā projekta “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija”⁹ tehniskos precizējumus. 2018. gada 23. maijā FM iesniedza projekta iesniegumu izvērtēšanai EK tehniskās palīdzības neatkarīgajam ekspertam, kurš izvērtēšanu veiks indikatīvi līdz 2018. gada jūlijam – augustam. Vienlaicīgi EK un Eiropas Investīciju Bankas finansēto ekspertu (JASPERS) ziņojumā par projekta sagatavošanu norādītas vairākas ar projekta turpmāko īstenošanu un uzraudzību saistītas rekomendācijas, t.sk. par nepieciešamu stingru rīcības plānu projekta pabeigšanai esošā plānošanas perioda ietvaros, kā arī par savlaicīgu turpmākā potenciālā Latvijas dzelzceļa elektrifikācijas projekta sagatavošanas uzsākšanu un ilgtermiņa līguma noslēgšanu starp Satiksmes ministriju un VAS “Latvijas dzelzceļš”, lai nodrošinātu projektu rezultātu ilgtspējību un iespējamo kavējumu gadījumā operatīvi lemtu par rīcību. FM ir lūgusi VAS “Latvijas dzelzceļš” un Satiksmes ministrijai sagatavot rīcības plānu līdz 2018. gada jūnija vidum.

⁷ Atbilstoši MK 2017. gada 14. marta sēdes protokola Nr. 12. 43§ noteiktajiem uzdevumiem ES fondu ietvaros.

⁸ Informācija pieejama tīmekļa vietnē: <http://www.stradini.lv/lv/content/korpusa-2-kartas-buvnieciba>

⁹ Informācija par projektu ziņojumā iekļauta atbilstoši MK 2017. gada 17. janvāra sēdes protokola Nr. 3 39.§ “Informatīvais ziņojums “Par lielā projekta “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija” sagatavošanas progresu, izmaksu un ieguvumu analīzes rezultātiem un projekta īstenošanas risinājumiem”” 10. punktā noteiktajam.

12. Lielā projekta “Rīgas tramvaja infrastruktūras attīstība” virzība kopumā notiek atbilstoši Rīgas pašvaldības SIA “Rīgas satiksme” rīcības plānam. Saistībā ar potenciālo piegādātāju lūgumu Rīgas pašvaldības SIA “Rīgas Satiksme” pagarinājusi termiņu pieteikumu iesniegšanai sarunu procedūrā par zemās grīdas tramvaju piegādi no 2018. gada 14. maija uz 2018. gada 28. maiju.

13. Joprojām aktuāls ir jautājums saistībā ar 2017. gada otrā pusē saņemto EK oficiālu norādījumu Latvijai nodrošināt, ka netiek veiktas investīcijas ilgtermiņa aprūpes iestādēs sabiedriskajās ēkās, piemēram, specializētās iestādes personām ar invaliditāti, garīgās veselības problēmām un bez vecāku aprūpes palikušiem bērniem. LM un FM ir vairākkārt lūgušas EK sniegt papildus skaidrojumus un rīcību situācijā, kad šādas investīcijas jau ir ieplānojas Latvijas gadījumā. Tāpat, lai novērstu interpretācijas problēmas, EK ir lūgta sniegt skaidru definīciju, kas EK norādēs ir uzskatāmas par ilgtermiņa aprūpes iestādēm un kādi tieši investīciju projekti nav atbalstāmi. Attiecīgi uz laiku, kamēr FM nesaņems atbilstošu skaidrojumu no EK, šādu ilgtermiņa aprūpes iestādēs ēku energoefektivitātes projektu, kas jau bija iepriekš apstiprināti un tiek īstenoti vai ir jau pabeigti, izdevumi netiek deklarēti EK. Tāpat, lai neradītu negatīvu ietekmi uz vispārējās valdības budžeta bilanci, jauni projekti nevar tikt apstiprināti bez atsevišķa valdības lēmuma. LM jautājumu ir pieteikusi valdībā¹⁰. Tā kā šobrīd nav atbildes no EK, LM ir jāaktualizē jautājums. Papildus, tā kā LM ziņojumā nav informācijas par pašvaldību projektiem, FM 2018. gada 18. maijā ir atkārtoti lūgusi VARAM kā atbildīgo iestādi par pašvaldību ēku energoefektivitātes¹¹ projektu īstenošanu līdzīgi kā LM virzīt MK informatīvo ziņojumu par iepriekš minēto situāciju un priekšlikumu valdības lēmuma pieņemšanai attiecībā uz tiem projektiem, kas jau ir apstiprināti un tiek īstenoti vai kuru īstenošana jau ir pabeigta, kā arī attiecībā uz iesniegtajiem un vērtēšanā esošajiem projektiem, kuru apstiprināšanai pienācis lēmumu pieņemšanas termiņš no sadarbības iestādes puses. Pilnīgas situācijas apzināšanai par pašvaldību ēku energoefektivitātes projektu statusu, kuru ietvaros plānotas investīcijas ilgstošās sociālās aprūpes institūcijās, VARAM veic pašvaldību aptauju. Jautājuma risināšana turpināsies.

Turpmākā prioritārā rīcība horizontālos ES fondu investīciju jautājumos

Ikmēneša ziņojumos FM turpinās informēt Saeimu, valdību un sabiedrību par Kohēzijas politikas investīciju ieviešanas progresu, rezultātiem un pieņemto nozīmīgāko lēmumu izpildi, kā arī vērsīs uzmanību uz ievērojamiem riskiem, vienlaikus sniedzot priekšlikumus rīcībai.

2018. gada maijā CFLA organizē regulārās sanāksmes ar atbildīgajām iestādēm un FM, lai pārrunātu investīciju progresu un vienotos par nepieciešamiem risku pārvaldības pasākumiem un rīcību, īpaši attiecībā uz EK ziņojamo 2018. gada starpposma mērķu sasniegšanu. 2018. gada otrā pusē CFLA

¹⁰ LM informatīvais ziņojums “Par labklājības nozarē īstenotajiem energoefektivitātes paaugstināšanas projektiem 4.2.1.2.pasākuma “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās” pirmās projektu iesniegumu atlasē kārtas ietvaros”, ko izskatīja MK komitejas 2018. gada 5. marta sēdē, protokola Nr.8 2.§.

¹¹ 4.2.2.specifiskais atbalsta mērķis “Atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām sekmēt energoefektivitātes paaugstināšanu un atjaunojamo energoresursu izmantošanu pašvaldību ēkās”.

paredzēta īpaši fokusēta sadarbība ar projektu īstenotājiem, no kuru projektu gaitas lielākā mērā atkarīgs 2018. gada snieguma rezultāts.

CFLA turpina neatlaidīgu fokusu uz projektu ieviešanas veicināšanu, tajā skaitā projektu ieviešanas prognožu kvalitātes uzlabošanu un ikmēneša plānu izpildes disciplīnas stiprināšanu, kā arī operatīvi sniedz nepieciešamo konsultatīvo atbalstu projektu īstenotājiem.

Finanšu ministre

D. Reizniece-Ozola

Valaine 67083925

Ilze.Valaine@fm.gov.lv